

WONINGEN VOOR DE TOEGANG TOT DE NATURE

Beste natuurvrienden,

Voor u ligt het verslag van het pinksterweekend 2008 dat tot stand is gekomen dankzij de medewerking van verschillende deelnemers.

Dit jaar waren we te gast in de mooie accommodatie Het Auwershoes in het Limburgse Ransdaal.

In een prachtige omgeving en met ontzettend goei weer hebben we kunnen genieten van de gevarieerde natuur en cultuur in Zuid Limburg, met leuke waarnemingen en onder leiding van gidsen die bij verschillende mensen onder ons op z'n minst nu nog een glimlach doen achterlaten!

Ondanks de korte voorbereidingstijd denken wij dat we terug kunnen kijken op een uitermate geslaagd weekend.

Wij hebben het met veel plezier georganiseerd en hopen dat het zeker niet de laatste keer is geweest!

We willen jullie hartelijk bedanken voor de enthousiaste deelname aan het twintigste Pinksterweekend .

Met natuurlijke groeten en tot ziens wensen wij jullie veel plezier met het lezen van dit verslag.

Dirk, Martien en Bernadette

PROGRAMMA WEEKEND N.W.G. RANSDAAL LIMBURG 2008

Vrijdag 9 mei

vanaf 18.00 uur
20.00 uur

Welkom met koffie/thee en een streeklekkernij
Lezing over natuur en cultuur verzorgt door de
heer S. Roebroek

Zaterdag 10 mei

9.00 uur

Vertrek met eigen vervoer naar Epe (lunchpakket mee)
Gehele dag op pad met de heer S. Roebroek
Barbecue voor degene die hier aan deel willen nemen.
(€ 15,00 p.p. ter plaatse te voldoen)

18.00 uur

Zondag 11 mei

9.00 uur

Vertrek naar Bezoekerscentrum Brunsummerheide
O.l.v. de heer J. Linden, gids van Natuurmonumenten,
excursie op de Brunsummerheide
Vrij te besteden dagdeel

's middags

Maandag 12 mei

9.00 uur

Vertrek naar het Gerendal (o.a. Orchideeën)
Gezamenlijke afsluitende lunch en opruimen
Hopelijk kunnen we terug kijken op een natuurlijk,
interessant en gezellig weekend

13.00 uur

Adres voor de thuisblijvers:

't Auwershoes
Ransdalerstraat 41
6311 AW Ransdaal
Tel: 043- 4591283

Verslag Pinksterweekend 2008.

Het Pinksterweekend, alweer het twintigste, is dit jaar gehouden in Ransdaal, Zuid-Limburg, onze thuisbasis is “t Auwersshoes”, een prima accommodatie, ruimte voor 37 mensen, dan moet het met 24 zeker lukken. Het weer is zo schitterend, we hebben alleen ’s morgens het ontbijt binnen gebruikt en binnen geslapen, je kan de hele dag buiten zijn tot laat in de avond. Het is ons eerste Pinksterweekend met de NWG Liempde, vaak zijn wij zo in het voorjaar met vakantie, maar nu gaan we vrijdag 9 mei toch wel wat nieuwsgierig hoe het zal worden naar het zuiden. We maken er meteen een dagje van, vertrekken om 11 uur en gaan eerst naar een kweker van bijzondere plantjes in Schimmert, lunchen heerlijk bij “Aan de meule” in Beek en zijn om 4 uur ongeveer in Ransdaal. Daar worden we al opgewacht door Martien en Bernadette, hebben het gebouw bekeken en ons geïnstalleerd op onze kamer. Iedereen begint binnen te druppelen, richt zijn plekje in en komt op het terras zitten. Na een poosje krijgt men toch trek en gaat naar het plaatselijke station, wat nu een heel leuke eetgelegenheid is, De Blauwe Engel, en heeft daar lekker zitten eten, de porties zijn groot en goed. Wij zijn even achter gebleven, want er moeten nog een paar mensen arriveren, en Dirk komt als laatste, hij heeft moeten werken, maar is nog net op tijd voor de lezing. Om acht uur komen Servé Roebroek, onze gids voor de zaterdag en maandagmorgen, en Fien, zijn 83jarige maatje, die alle plantennamen en feiten kent, en ook fotograferen als hobby heeft. De lezing gaat over de natuur door de seizoenen heen en de cultuur van Zuid-Limburg, een heel interessant verhaal, ondersteund door muziek en prachtige dia’s. In de pauze krijgen we koffie of thee met een stuk van de drie door het “t Auwersshoes” geschonken vlaaien. We laten het ons smaken! Na de lezing hebben we nog een tijdje zitten buurten en zijn zo twaalf uur naar bed gegaan, want morgen zal voor enkele “vroeg vogels” de wekker om kwart voor zes aflopen.

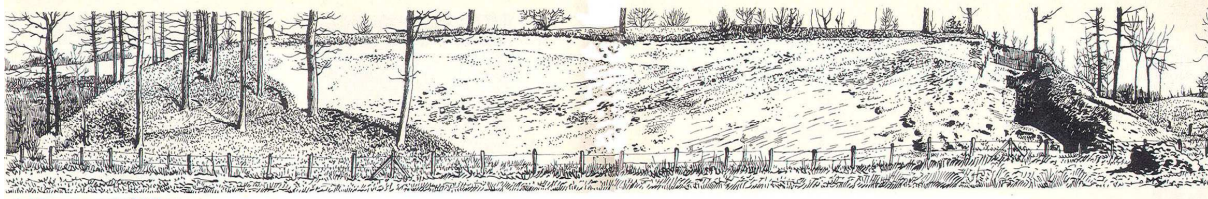
Zaterdag 10 mei.

Als dan om kwart voor zes de wekker gaat vraag je je even af waar je mee bezig bent, maar zodra je buiten bent weet je het! Met z’n vijven (Martien, Jeanne, Dirk, Maarten en Anneke) steken we de weg over en zijn meteen in het Ransdalerveld. Al heel gauw ziet Dirk een vos in het land lopen, en daarna volgen nog meer leuke waarnemingen elkaar in een snel tempo op: we zien roofvogels als: buizerd, bruine kiekendief (wat doet die hier, die hoort hier helemaal niet), rode wouw en wespndief, waarschijnlijk op trek. Verder horen we de veldleeuwrik jubelen, zien gele kwikstaarten op een schuurtje en op de afrasteringdraad en tapuiten op de akker. Tegen achten versnellen we de pas en lopen terug naar het “t Auwersshoes”, voor het ontbijt. Ook maken we even een lunchpakketje, want we gaan de hele dag op stap in het Geuldal, eerst in de buurt van Epen, ’s middags bij Houthem. Onze gids, Servé, brengt ons via een mooie route naar de parking bij het voetbalveld van Epen. We lopen eerst naar de volmolen door de weilanden en langs karakteristieke draaihekjes. Deze molen is eerst in gebruik geweest voor het “vollen” van geweven stoffen tot sterk laken, maar is later omgevormd tot graanmolen. Het rad draait, want het is ook nog molendag, een prachtig gezicht. Na bezichtiging van de molen lopen we verder richting camping “Het Zinkviooltje” en we ontdekken een ooievaar in het bouwland, waar geëgd wordt. Servé wijst ons op

Bittere Veldkers
Cardamine amara

het meanderen van de Geul en vertelt van de boerderijen onderweg en allerlei andere wetenswaardigheden, zoals o.a. over de groeiwijze van de maretak. Enkele planten die we onderweg zien zijn het kruisbladwalstro en de echte gele dovenetel, duidelijk anders dan de variëteit die we in de tuin hebben met zijn bonte blad. We steken de Geul over, komen vlak langs Cottessen en de Belgische grens en lopen naar de Heijmansgroeve.

De Heijmansgroeve bij Epen.

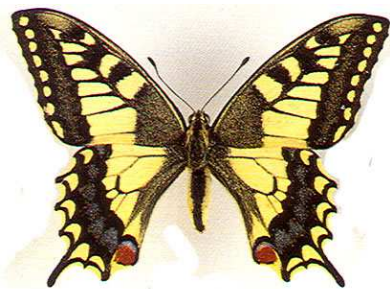
De carboongesteenten vertonen een zwakke antiklinale welving waarvan de top rechts in de figuur ligt (op 1/5 van de lengte van de tekening)

Hierna lopen we naar boven en door de Belletboomgaard, waar prachtige oude hoogstamfruitbomen nog in bloei staan, maar het gaat wel steeds omhoog en de temperatuur loopt al aardig op, dus er wordt wel eens even stil gestaan en diep gezucht, maar we houden vol. Boven hebben we een prachtig uitzicht, genieten daar even van en lopen dan langs heel leuke vakwerkhuisjes, vaak vakantiewoninkjes, naar de achteringang van “de Rozenhof”, steken de drukke toeristenweg over en zoeken een plaatsje op het terras. Bernadette heeft foto’s gemaakt en is met een paar mensen een beetje achterop geraakt en heeft de afslag naar “de Rozenhof” gemist, maar ze zijn telefonisch weer op de goede weg geleid. Na een tijdje heerlijk op het terras gezeten te hebben gaan we naar de parkeerplaats waar de auto’s staan, enkelen gaan nog langs de ijskraam. Het zijn grote ijsjes en het is warm weer, dus er moet snel gegeten worden! We houden lunchpauze in de berm, onder de bloeiende meidoorn, wat wil je nog meer. Als het lunchpakketje op is gaan we met de auto’s via Valkenburg naar de parkeerplaats van het dure hotel St. Gerlach, waar president Bush een paar jaar geleden overnacht heeft. Het is hier heerlijk koel onder de oude bomen, en een paar mensen besluiten hier in de buurt te blijven, de ochtend is al best vermoeiend geweest. De anderen trekken door de weilanden, waar we o.a. beekpunge hebben gevonden, naar het bruggetje over de Geul. Servé is nog graag met ons naar boven getrokken voor de mooie uitzichten, maar we besluiten het lage pad te nemen, langs de Geul. We lopen nu echt aan de voet van het hellingbos en zien meteen al grote plekken daslook, het ruikt er ook helemaal naar, er staan gevlekte aronskelken, Bert wijst ons op gespleten dovenetel, er staat eenbes, veelbloemige salomonszegel, schaduwkruiskruid, we zien een mooie gele zwavelzwam aan een gevallen boomstam, bij het water een grote gele kwikstaart, die houdt immers van stromend water. In de Geuldalwand onder de bomen is de ingang van een ondergrondse groeve, waar vroeger de mergelblokken uitgehaald zijn. De groeve is nu afgesloten, maar de vleermuizen kunnen er, via openingen in de deur, nog in en maken er gebruik van om te overwinteren. Boven de ijzeren deur, afsluiting van de grot, groeit een akelei. Het is heerlijk koel onder de bomen. We gaan over een bruggetje weer naar de andere kant van de Geul en lopen naar St. Gerlach terug. Daar is inmiddels de rode vlag gehesen bij een veld waar we nog overheen moeten, het “schut” gaat schietoefeningen houden. We treffen de achterblijvers weer, zij hebben voor de koffiemelk gezorgd (was op), en hebben de kapel van St. Gerlach bekeken, een lekker terrasje gepakt en heerlijk onder de bomen gezeten. Via weer een mooie route zijn we terug gereden naar “t Auwershoes” en hebben Servé bedankt voor de fijne dag en voor maandag afgesproken. Na ons wat opgefrist te hebben begint de barbecue. Bert mag beginnen, want hij is voor de twintigste keer mee, wordt even toegesproken en mag als eerste samen met Annie het vlees op het rooster leggen. Het zit heerlijk buiten en we genieten van het lekkere vlees en de salades en sausjes. Dirk, het is prima verzorgd! Na de barbecue gaan elf mensen nog een rondje door het dorp lopen en deze wandeling strandt op het terras van “De Blauwe Engel”,

het is zo'n mooie zomeravond, we laten ons de "Paterkes" goed smaken. Ook de thuisblijvers hebben zich goed vermaakt met een potje rikken, foto's maken of gewoon lekker genieten van het heerlijke weer.

Zondag 11 mei, moederdag.

Zes uur, de wekker gaat weer af en we lopen met vijven een klein paadje op het Ransdalerveld op. De zon is er al weer en komt net boven de helling. Uitgebreid hebben we naar een spotvogel staan luisteren, hem zien is veel moeilijker. We zien hazen, tapuiten op bouwland, weer gele kwikstaarten, de geelgors, een kneu en dan zijn we er vast nog enkele vergeten. Het is al zo acht uur en we haasten ons langs het verharde weggetje terug naar het ontbijt. We kunnen zo aanvallen, de thee en koffie is al weer gezet. Om negen uur vertrekken we via Klimmen en langs het kasteel "Rivieren" bij Retersbeek / Weustenrade naar het bezoekerscentrum van de Brunsummerheide, waar Jan en Annie Linden, de gids en zijn vrouw, ons al op staan te wachten. Dit heidegebied is van Natuurmonumenten, Jan is vrijwilliger gids en Annie werkt op het bezoekerscentrum. De Brunsummerheide is een heuvelachtig gebied dat bestaat uit heide, bos, venen en vennen. Het unieke van het gebied is de zandbodem die stamt uit de tijd dat Limburg miljoenen jaren geleden een kustvlakte was, en de invloeden van de diverse breuklijnen in de directe omgeving waardoor een heel divers gebied is ontstaan. Onze gids vertelt ons van de landgraaf, de Heksenberg, de groeve van het zilverzand (wordt gewonnen om o.a. glas te maken), van de hangvennen bij een van de breuklijnen, het bronnengebied waarin "gezwommen" wordt, en de plaats waar beenbreek, zonedauw en moeraswolfsklauw nog voorkomen.

Koninginnepage

Het is er prachtig, we zien een koninginnepage fladderen, horen krekels, boompiepers en de boomleeuwerik. Na de uitleg bij de mierenhopen (foto's gemaakt door Bernadette) lopen we een pad steil naar boven, daar wordt ontdekt dat haar zonnebril weg is, en Anneke heeft hem beneden bij het foto's nemen nog zien liggen. Martien snelt naar beneden, het is per slot van rekening toch moederdag. Hij komt terug, maar geen bril! Misschien de andere broekzak? En ja hoor.

Bij het bronnengebied wordt besloten de korte route naar het bezoekerscentrum te nemen, de gids wil nog wel naar de Rode Beek en een poel, hij wil graag nog meer moois van dit gebied laten zien, maar we besluiten dat dit voor een volgende keer is, de hitte maakt dat het genoeg is. We lopen over de zandvlakte terug, naar het uitnodigend terras van het bezoekercentrum. Hier hebben we wat gegeten of gedronken en de gids wordt bedankt voor zijn uitstekende werk en krijgt als dank hiervoor het boek "Landschap met karakter" een mooi boek met prachtige foto's van onze omgeving. We vragen hem of er voor de vrije middag nog een mooi gebiedje in de buurt is en hij heeft ons "De Putberg" geadviseerd, niet ver weg en apart. We hebben eerst Lucy en Trees naar huis gebracht, zij willen liever wat dichterbij huis blijven, hebben thee of koffie gedronken en zijn daarna met Martien en Bernadette naar de Putberg gereden. Hier aangekomen hebben we het linkerp pad omhoog genomen in de hoop het andere groepje dat al eerder rechtstreeks hiernaartoe is gegaan, te ontmoeten. Boven krijgen we al in

Grote Keverorchis
Listera ovata

de gaten dat we niet goed zitten, een wei vol distels en margrietten, dus trekken we door de brandnetels en lianen het bos in en komen zo op het goede pad. Een prachtig stuk hellingbos: volop grote keverorchis, daslook heelkruid, christoffelkruid. Via een trap komen we beneden en nu kunnen we links of rechts langs de bosrand. Telefonisch contact met het andere groepje geeft de oplossing, we moeten naar links, zo'n 400 meter en dan is er een opening in de heg, en ook vertellen ze ons wat er allemaal te zien is. En inderdaad, het prachtige hellinggraslandje is gemakkelijk te vinden en meteen vallen de orchideeën al op: drie soldaatjes bij elkaar. We vinden nog de gewone vleugeltjesbloem (hardroze), een groepje rode akelei (vermoedelijk verwilderde planten), lopen als klimgeiten helemaal naar boven en vinden daar een prachtige bos paarse damastbloem, vogelmelk en boshyacinten (ook hiervan is ons niet geheel duidelijk of dit echte wilde planten zijn). Ook vlindert er nog een koninginpage rond. De zon gaat al wat lager en we vangen de terugtocht aan, Waar water uit de kant komt spoelen we onze armen lekker af, en kijken in het weiland in een vierkante waterreservoirtje, waarschijnlijk een drinkplaats? Hier heeft het andere groepje een alpenwatersalamander gezien.

En ja, na enig speurwerk vinden we er een kleintje, maar ontdekken na een poosje ook nog een man en een vrouwtje, uitgebreid foto's gemaakt en een poosje zitten kijken naar het

Alpenwatersalamander
Triturus alpestris

luchthappen. Langs de bosrand zien we nog een koninginpage, dat is al de derde vandaag. Het pad voert ons nog langs de oude groeve en we bekijken de kalkbrandovens, al met al zijn we pas om zeven uur thuis en er is niemand. Iedereen is ergens lekker een hapje gaan eten, wij redden ons met een gebakken eitje, en al gauw druppelt iedereen weer binnen met enthousiaste verhalen over de vrije middag. Op het terras is het ook heerlijk geweest, met dit weer kan het niet stuk. Tot een uur of tien hebben we buiten gezeten, daarna wordt er binnen verder gekaart en plezier gemaakt. Dirk heeft in de schemering nog met de auto rondgereden en heeft prachtige foto's van een vos weten te maken.

Maandag 12 mei.

Deze keer geen wekker om kwart voor zes, ongeveer zeven uur opstaan en op verzoek van de eigenaar van Het "t Auwershoes" alvast de slaapkamers ontruimen, we hoeven ze niet te poetsen. Wat een luxe. Acht uur ontbijt, half negen komt Servé Roebroek, hij heeft zijn laptop meegenomen om enkele vragen die er nog waren te beantwoorden, o.a. welke vleermuizen er in dit gebied voorkomen. Negen uur zijn we via een mooi bovenover weggetje naar Schin op Geul gereden, hebben de auto's geparkeerd en zijn via draaihekjes een bruggetje over de Geul overgestoken, langs pinken (zijn jonge koeien) door het weiland naar het Gerendal gelopen. Daar hebben we het pad onderlangs de linkerhelling genomen, lekker in de schaduw en niet zo druk als het rechtstreekse weggetje naar de orchideeëntuin. Servé vertelt ons over de droogdalen, het boerengeriefhout, de mergellandschappen, de schaapsput en de bakoven, allerlei wetenswaardigheden. Bij de helling zien we eerst een enkele grote keverorchis en een paar soldaatjes, wat verderop (naar wij op dat moment aannamen) aangebrande orchissen, maar na een mailtje van Bert en thuis nog eens beter zoeken blijkt dit de purperorchis te zijn. Bij een gekapt stuk helling zien we ineens wel honderden, we weten niet wat we zien! Na een heerlijke wandeling komen we bij de orchideeëntuin. Deze "tuin" is in 1958 in gebruik genomen en is bedoeld om iedereen te kunnen laten zien welke planten er in dit droogdal groeien zonder dat men door de velden moet struinen, daarvoor is de bijzondere plantengroei te kwetsbaar. Na bezichtiging van de tuin zijn we weer bij elkaar gekomen in de schaduw van

een grote boom en hebben de terugtocht aanvaard. Servé stelt nog voor bovenover te gaan, maar de benen willen niet meer en ook de tijd dringt, dus er wordt beslist hetzelfde pad terug te lopen, wat zeker geen straf is, het is er zo mooi. We zien nog een bijna witte buizerd, een torenvalkje, we horen veel geelgorzen, een grasmus, zelfs nog een braamsluiper! Ook vindt Jeanne nog een dassenhaar aan het prikkeldraad. Na het weer oversteken van de Geul zijn we bijna bij de auto's en krijgen dan nog een showtje van twee ooievaars, die prachtig overzeilen. We rijden naar "huis" via weer een heel mooi weggetje over een kam, kunnen beide kanten uitkijken in een dal, en bij het "t Auwershoes" nemen we afscheid van Servé Roebroek, na hem bedankt te hebben voor de fijne dagen en het overhandigen van het mooie boek over het Brabantse landschap. Bij de lunch krijgt Bert nog een toespraakje omdat hij voor de twintigste keer mee is, samen met een cadeautje. Ook de organisatoren van dit heerlijke weekend, te weten Martien en Dirk worden niet vergeten, en ook Bernadette krijgt een lekker potje honing van de Brunsummerheide. Een beetje weemoedig nemen we van iedereen afscheid, bedanken voor het geweldige weekend en gaat ieder zijns wegs. Ook de reis naar huis verloopt zonder problemen, hoewel het Pinksteren is en heel veel mensen naar huis moeten rijden, zijn er geen files.

Het was een geweldig weekend, geweldig weer, geweldige sfeer. Volgend jaar weer!

Graag hebben we dit verslag gemaakt, alle herinneringen komen dan weer boven. Natuurlijk is dit verhaal persoonlijk, iedereen heeft ook nog andere dingen meegemaakt en ervaren. Maar we hebben geprobeerd zoveel mogelijk onze ervaring en beleving te vertellen.

Bij deze willen wij Jeanne en Bert nog even speciaal bedanken voor de mailtjes met gegevens die we heel goed konden gebruiken!. En bovenal de organisatoren van dit weekend, Martien en Dirk, want zonder hun activiteiten hadden we dit niet gehad!

Anneke en Maarten.

Bijzondere vogels:

Blauwe reiger
Boerenwaluw
Boomleeuwerik
Boompieper
Braamsluiper
Bruine kiekendief
Buizerd
Geelgors
Gele kwikstaart
Gierzwaluw
Grasmus
Graspieper
Groene specht

Groenling
Grote bonte specht
Grote gele kwikstaart
Huiswaluw
Kneu
Koekoek
Ooievaar
Rode wouw
Spotvogel
Tapuit
Torenvalk
Veldleeuwerik
Wespendief

Bijzondere planten:

Beekpunge
Boshyacint
Bosrank
Christoffelkruid
Damastbloem
Daslook
Echte gele dovenetel
Eenbes
Gespleten dovenetel
Gevlekte orchis
Gewone vleugeltjesbloem
Grote keverorchis
Heelblaadje
Heelkruid

Incarnaatklaver
Kleine zonnedaauw
Kruisbladwalstro
Maretak
Moeraswolfsklauw
Purperorchis
Rode akelei
Ronde zonnedaauw
Ruige weegbree
Schaduwkruiskruid
Soldaatje
Veelbloemige salomonszegel
Vogelmelk

Andere bijzondere waarnemingen:

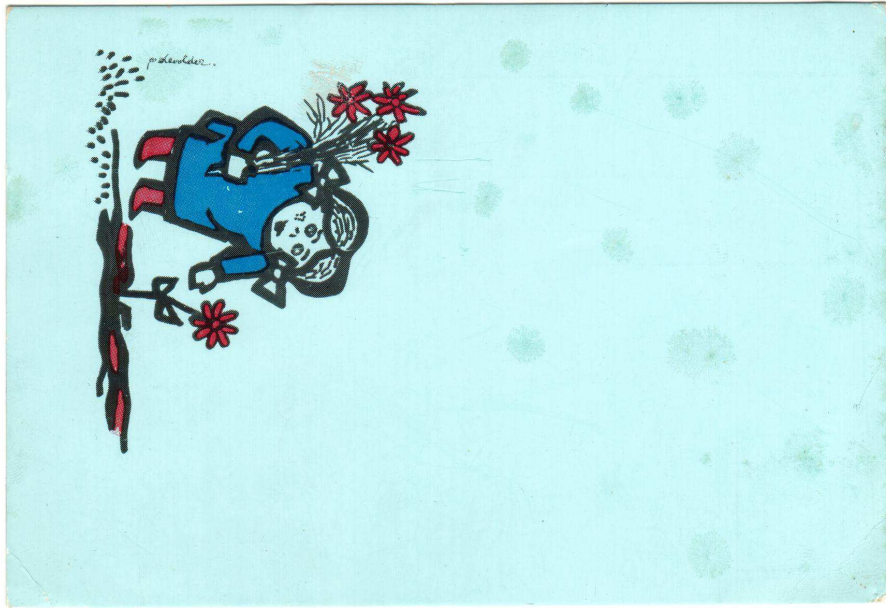
Alpenwatersalamander
Dassenhaar
Haas
Koninginnepage
Vos
Zwavelzwam

DEELNEMERSLIJST PINKSTERWEEKEND 2008

Jeanne en Jan Soetens
Luus van Son
Annie en Dré van Lierop
Trees Timmermans
Hans Bakx
Maria en Driek Termeer
Jeanne en Bert Termeer
Joke Dobbelsteen
Hans Dobbelsteen
Tiny en Kees vd Griendt
Dirk Eijkemans
Corrie en Cees vd. Laar
Annie en Bert Vervoort
Anneke en Maarten van Waaij
Bernadette en Martien Roestenburg

Het Pinkster-
weekend was
Super!!!
Bedankt +
Hans en Joke

ten bate
van de
missie

Tinus, Dirk
en Bernadette

Hamerclub - Sparrendaal - Vught

